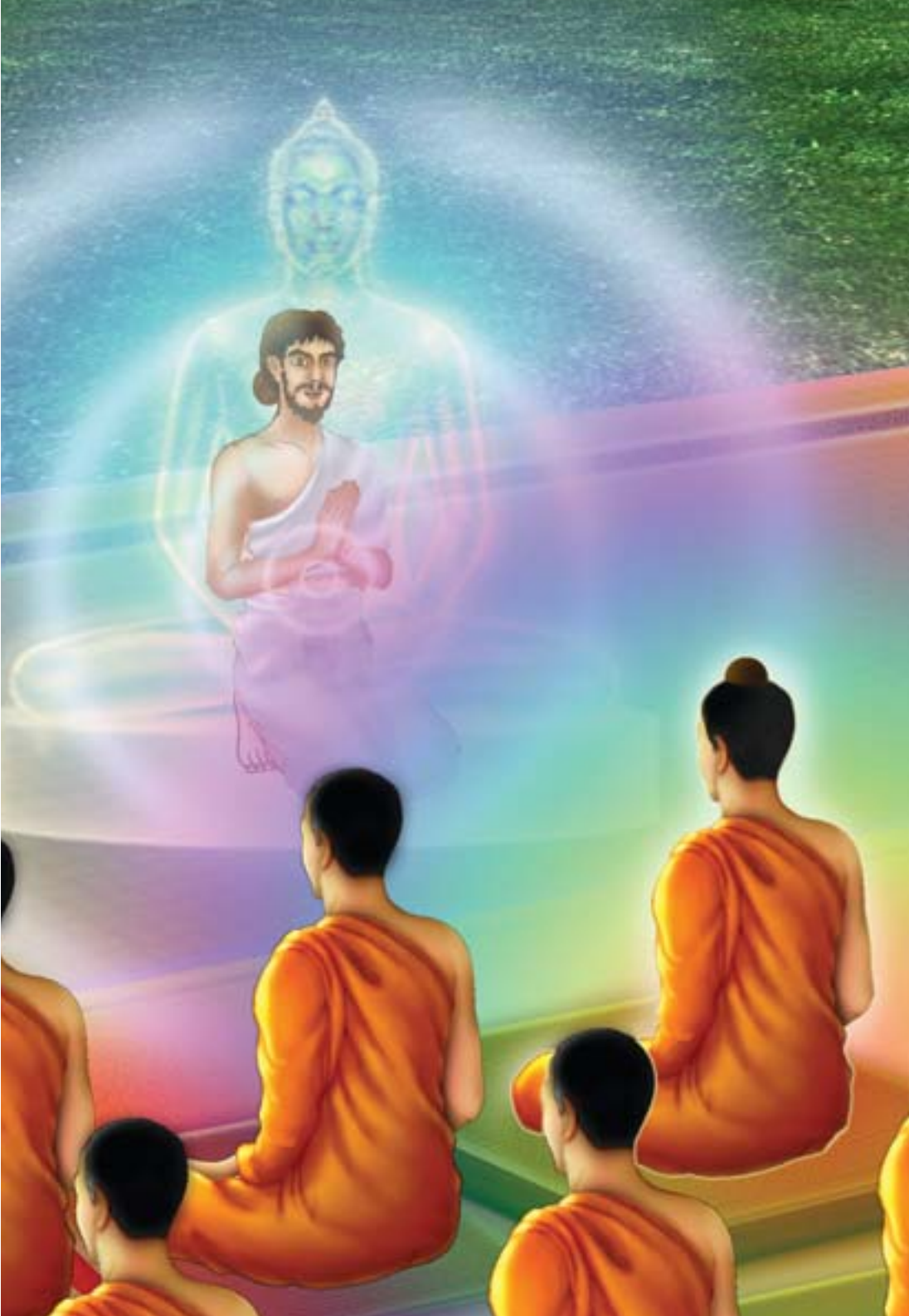

๒๔

ล ะ ต ั ณ ฑ ะ ไ ด้ ไ ม่ ต ั อ ง ก ิ ติ อ ี ก

สัตว์โลกอันความตายครอบงำไว้ อันความชราห้อมล้อมไว้ วันคืนได้ล่วงไปๆ เหมือนด้ายที่กำลังถูกทอ ช่างหูกทอไปได้เท่าใด ส่วนที่จะต้องทอก็เหลือน้อยลงไปจั้นใด ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายก็จั้นนั้นเหมือนกัน แม่น้ำที่เต็มฝั่ง ย่อมพัดพาเอาต้นไม้มาก่ออยู่ริมฝั่งให้หักโค่นไปจั้นใด สัตว์ทั้งหลายย่อมถูกชรา และความตายพัดพาไปจั้นนั้น

ละตัณหาได้ไม่ต้องเกิดอีก

๒๑๕

การเกิดเป็นทุกข์ ถ้าเกิดบ่อยๆ ก็ต้องทุกข์บ่อยๆ มีทุกข์ตั้งแต่ลืมตาขึ้นมาดูโลก จนกระทั่งถึงวันหลับตาลาโลก ในวันสุดท้ายของชีวิต ไม่มีใครที่จะหนีความตายไปได้ แต่คนส่วนใหญ่ไม่อยากจะได้ยินเรื่องความเป็นจริงของชีวิตที่ว่า เกิดมาแล้วต้องตาย เพราะรู้สึกเอาเองว่าไม่เป็นมงคล แต่ถ้าเราหันกลับมาพิจารณาสิ่งที่เป็นจริงกันบ้าง หันมามองความเป็นจริงของชีวิตที่ว่า ลักวันหนึ่งเราก็ต้องตาย เราจะได้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาท ถ้าแม้แต่ทำมาหากินอย่างเดียวแล้วไม่ได้สร้างบุญ อย่างนี้เรียกว่าไม่เป็นมงคลแก่ชีวิต แต่ถ้านึกถึงความตายแล้วเร่งสร้างบารมี อย่างนี้เป็นมงคล เพราะได้ใช้ร่างกายนี้ให้เกิดประโยชน์ ทำทั้งบุญในพระพุทธศาสนา และทำบุญสงเคราะห์โลก สงเคราะห์เพื่อนมนุษย์ ชีวิตอย่างนี้จึงจะมีคุณค่า

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสเรื่องความจริงของชีวิตไว้ว่า

“สัตว์โลกอันความตายครอบงำไว้ อันความชราห้อมล้อมไว้ วันคืนได้ล่วงไปๆ เหมือนด้ายที่กำลังถูกทอ ช่างทอทอดไปได้เท่าใด ส่วนที่จะต้องทอก็เหลือน้อยลงไปฉับใด ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายก็ฉับนั้นเหมือนกัน แม่น้ำที่เต็มฝั่งย่อมพัดพาเอาต้นไม้ที่เกิดอยู่ริมฝั่งให้หักโค่นไปฉับใด สัตว์ทั้งหลายย่อมถูกชรา และความตายพัดพาไปฉับนั้น”

ละตัณหาได้ไม่ต้องเกิดอีก

๒๒๐

วันคืนที่ล่วงไปๆ ทำให้ชีวิตเราเหลือน้อยลงไปทุกที และ
ก็ไม่ว่าวันใดเราจะต้องเผชิญหน้ากับความตาย ตอนนั้นจะต้อง
เดินทางไกลไปสู่สัมปรายภพ เราก็ต้องมีหลักของชีวิต เพราะ
เวลานั้นเป็นการเข้าสู่สมรภูมิชิงภพ สุขหรือทุกข์ก็อยู่ที่เรา ถ้า
ใจผ่องใสไม่เศร้าหมอง ก็มีสุคติโลกสวรรค์เป็นที่ไป ถ้าใจเศร้า
หมองไม่ผ่องใสก็ตรงกันข้าม นี่เป็นเรื่องความจริงของชีวิตและ
สำคัญมาก เพราะชีวิตหลังจากตายแล้ว อายุยืนยาวนานกว่า
ชีวิตในเมืองมนุษย์ เป็นหมื่นเป็นแสนเป็นล้านเป็นกัป หลายๆ กัปปี
ไม่ใช่เรื่องเล่นๆ

สิ่งที่ใครๆ ไม่ปรารถนาจะเจอนี้ จะต้องมาถึงเราไม่วันใด
ก็วันหนึ่ง อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นต้องเตรียมตัว
เตรียมใจไว้ให้ดี ฝึกไว้ ถ้ากลัวความตาย ต้องหันหน้ามา
พิจารณาความตายและสังสมบุญไว้มากๆ ด้วยการทำทาน
รักษาศีล เจริญภาวนา แล้วความกลัวตายก็จะหมดสิ้นไป

ทั้งๆ ที่ความจริงกลัวก็ตาย ไม่กลัวก็ตายและไม่มีใคร
หนีพ้น ต้องเตรียมตัวเตรียมใจไว้ โดยหมั่นเจริญมรณานุสติ
พิจารณาตั้งแต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ท่านสมบูรณ์ด้วยวิชา
และจรณะ เหาะเหินเดินอากาศได้ ก็ยังดับขันธปรินิพพาน
พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอัครสาวก พระอสีติมหาสาวก

ละตัณหาได้ไม่ต้องเกิดอีก

๒๒๑

พระอรหันต์ พระอริยบุคคล พระเจ้าจักรพรรดิ พระราชา มหาเศรษฐีทั้งหลาย เรื่อยมาถึงยากฉิบหาย ต้องเดินทางออกจากร่างกายนี้ทั้งสิ้น ทุกท่านล้วนตายหมด เพราะฉะนั้น อย่างเรายังเหาะไม่ได้ทำไมจะไม่ตาย นึกบ่อยๆ แล้วความสะดุ้งกลัวต่อมรณภัยก็จะลดลง

แล้วในระหว่างที่เรายังมีชีวิตอยู่ ต้องหมั่นสั่งสมบุญบารมีไว้ บำเพ็ญบุญกุศียวัตถุให้บริสุทธิ์ผุดผ่องมากๆ แล้วความกลัวตายก็จะหมดสิ้นไป เพราะเรามีที่พึ่งภายใน มีทั้งบุญ มีทั้งธรรมะ ความดีงามทุกอย่าง บัณฑิตนักปราชญ์ในอดีตทั้งหลาย ท่านรู้ถึงทุกข์ถึงโทษของความเกิด ความแก่และความตาย ท่านจึงพยายามแสวงหาหนทางที่จะให้พ้นจากสิ่งเหล่านี้ จะได้ไม่ต้องมาทนทุกข์ทรมานอีก *เหมือนดังเรื่องของผู้มีบุญท่านหนึ่งในสมัยพุทธกาล

ผู้มีบุญท่านนี้ท่านเกิดในสกุลพราหมณ์ในพระนครสาวัตถี เมื่อเจริญวัยแล้วได้ไปฝากตัวเป็นศิษย์เล่าเรียนศิลปวิทยาในสำนักของพราหมณ์พาวรี ผู้เป็นบุโรหิตของพระเจ้าปเสนทิโกศล ครั้นพราหมณ์พาวรีมีอายุมากแล้ว ประกอบกับได้ผ่าน

ละตัณหาได้ไม่ต้องเกิดอีก

๒๒๒

ประสบการณ์ทางโลกมามาก มองไม่เห็นสาระแก่นสารของการใช้ชีวิตแบบชาวโลก จึงมีความเบื่อหน่ายในมราวาสวิสัย ได้ทูลลาพระเจ้าปเสนทิโกศลออกจากตำแหน่งปุโรหิต และออกบวชเป็นชฎิล ตั้งอาศรมอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำโคธาวารี ในพรมแดนแห่งเมืองอัสสกะและเมืองอาฬกะซึ่งติดต่อกัน พราหมณ์ได้เป็นอาจารย์ใหญ่บอกไตรเพทแก่หมู่ศิษย์

ครั้งนั้น หลานชายของท่านซึ่งเป็นศิษย์ของท่านด้วย ก็ได้ออกบวชติดตามลุง เพราะมีความรักเคารพในลุง พราหมณ์พาวรีได้ผูกปัญหาให้หลานชาย และส่งหลานให้ไปทูลถามปัญหากับพระบรมศาสดาลัมมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งครั้งนั้นพระพุทธรองค์ได้ประทับอยู่ที่ป่าสาณเจติย์ แคว้นมคธ โดยหลานของพราหมณ์ได้ทูลถามปัญหา ๒ ข้อแด่พระพุทธรองค์

ข้อที่หนึ่งได้ทูลถามว่า “บัดนี้กาลได้ล่วงเลยข้าพระองค์มามากแล้ว ข้าพระองค์เป็นคนแก่ ไม่มีกำลัง มีผิวพรรณเหี่ยวแห้ง ดวงตาของข้าพระองค์ก็เห็นไม่ชัดนัก หูก็ฟังไม่ชัด ลิ้นขารก็เสื่อมไปตามวัย ขอข้าพระองค์อย่าเป็นผู้หลงเลย อย่าได้พบกับหายนะในระหว่างนี้เลย ขอพระพุทธรองค์จงตรัสบอกธรรมเป็นเครื่องละชาติ ชรา ในอัมภพนี้ด้วยเถิด”

พระบรมศาสดาทรงพยากรณ์ปัญหาข้อแรกว่า “ชน

ละตัณหาได้ไม่ต้องเกิดอีก

๒๒๓

ทั้งหลายผู้ประมาทแล้ว ย่อมเดือดร้อนเพราะรูปเป็นเหตุ เพราะฉะนั้น ท่านจงเป็นผู้ไม่ประมาท ละความพอใจในรูปเสีย จะได้ไม่ต้องเกิดอีก”

พราหมณ์ได้ทูลถามปัญหาข้อที่สองต่อไปว่า “ทศใหญ่ ทั้งสี่ ทศน้อยสี่ ทั้งทศเบื้องบน และเบื้องล่างรวมเป็นสิบทิศ ที่พระพุทธองค์ไม่เคยเห็น ไม่เคยไป ไม่เคยทราบ ไม่เคยรู้ แม้แต่น้อยนิดก็ไม่มี ขอพระองค์ตรัสบอกธรรมเป็นเครื่องละชาติขรามรณะ ในภพชาตินี้ด้วยเถิด”

พระบรมศาสดาทรงพยากรณ์ว่า “เมื่อท่านเห็นหมู่ มนุษย์อันตัณหาครอบงำแล้ว มีความเดือดร้อนเกิดขึ้น อันชรา และมรณะคุกคามอยู่รอบด้าน เพราะเหตุนั้น ท่านจงอย่าประมาท จงละตัณหาเสีย เมื่อสิ้นตัณหาจะได้ไม่ต้องเกิดอีก”

ครั้นพระบรมศาสดาทรงแก้ปัญหาจบลงแล้ว พราหมณ์ ได้เพียงดวงตาเห็นธรรม ไม่ได้บรรลุอรหัตผล ได้บรรลุเพียง โสดาปัตติผลเท่านั้น เพราะเวลาฟังพยากรณ์ปัญหา มีจิตฟุ้งซ่าน คิดถึงลูกผู้เป็นอาจารย์ว่า ลูกของเราหาได้มีโอกาสดังพระธรรม เทศน์อันลึกซึ้งไพเราะอย่างนี้ไม่ อาศัยความกังวลที่มีจิตฟุ้งซ่าน เพราะความรักใคร่ในลูก จึงไม่อาจทำให้สิ้นอาสวะในตอนนั้นได้

ในลำดับต่อมา ท่านทูลขออุปสมบทในพระธรรมวินัย

ละตัณหาได้ไม่ต้องเกิดอีก

๒๒๔

พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้บวชเป็นภิกษุ ด้วยวิธีเอหิภิกขุ-
อุปสัมปทา โดยพระพุทธองค์เป็นผู้ประทานการอุปสมบทเอง
เมื่อท่านได้อุปสมบทแล้ว จึงทูลลาพระบรมศาสดากลับไปแจ้ง
ข่าวแก่อาจารย์ ได้แสดงการแก้ปัญหาของพระบรมศาสดาให้
แก่ลุง ครั้นลุงได้ฟังการกล่าวแก้ปัญหาจบ ก็ได้บรรลुเป็นอริย-
บุคคลในชั้นพระอนาคามีผล

ส่วนหลานชายซึ่งบวชแล้ว ภายหลังได้สดับโอวาท
ที่พระบรมศาสดาตรัสสั่งสอน ก็ได้บรรลुพระอรหัตผล เป็นพระ
อรหันต์ผู้หมดกิเลส มีความงดงามในพระธรรมวินัย และท่าน
ดำรงอายุสังขารอยู่โดยกาลสมควร ในวาระสุดท้ายของชีวิต
ก็ปรินิพพาน เข้าสู่อายุตณิพพานแดนเกษม

เพราะฉะนั้น ถ้าไม่อยากเกิด ไม่อยากแก่ ไม่อยากตาย
ก็ต้องเข้านิพพานไป พระพุทธองค์ทรงสอนให้ละตัณหา ความ
ทะยานอยากทั้งหลายให้หมดสิ้นไป ทั้งความอยากในกามภพ
ในรูปภพ ในอรูปภพ ถ้าหมดตัณหาก็ก็นิพพานได้ จะมี
นิพพานเป็นที่ไป แต่เมื่อเรายังไปนิพพานไม่ได้ ก็ต้องสั่งสมบุญ
ให้มากๆ เข้าไว้ สักวันหนึ่งเมื่อบุญบารมีเต็มเปี่ยมก็ไปได้เอง
เพราะฉะนั้น ทุกกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ควรให้เป็นทางมา
แห่งบุญของเราแม้ยามหลับก็ต้องให้บุญไหลผ่านมาสั่งสมในใจเรา

ละตัณหาได้ไม่ต้องเกิดอีก

๒๒๕

หลับอยู่ในศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ กลางดวงบุญใสๆ กลางกาย
ภายใน หรือกลางองค์พระแก้วใส ผีกไว้ทุกๆ วัน แล้วจะมี
ประโยชน์อันยิ่งใหญ่ต่อตัวเรา

